

CUVÂNT ÎNAINTE

Convenția (europeană) pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare C.E.D.O.) în interpretarea și aplicarea acesteia reprezintă structura centrală a oricărui sistem judiciar. Pe de o parte, puterea legislativă trebuie să aibă în vedere standardele europene de protecție a drepturilor omului în procesul de elaborare și adoptare a actelor normative. Tot astfel, puterea executivă în activitatea de punere în aplicare a legilor, ori de adoptare a ordonanțelor simple sau de urgență, precum și a altor acte administrative trebuie să se alinieze drepturilor și garanțiilor stabilite în jurisprudența instanței de contencios european. Pe de altă parte, instanțele de judecată naționale, organele de urmărire penală ori alte instituții din statele membre ale Consiliului Europei ce își desfășoară activitatea în domeniul justiției civile sau penale trebuie să vegheze ca drepturile și libertățile fundamentale ale omului să fie garantate efectiv.

Cunoașterea în ansamblu a jurisprudenței C.E.D.O. a devenit, așadar, un imperativ necesar pentru toate autoritățile române în vederea evitării încălcării drepturilor fundamentale ale omului, de natură să atragă condamnarea statului de către instanța de la Strasbourg.

În acest context, hotărârile de condamnare a României de către C.E.D.O. constituie prioritatea de grad zero a tuturor structurilor statale în vederea remedierii urgente a încălcării situațiilor care au generat încălcarea drepturilor omului.

Cartea pe care o prefațăm prezintă și analizează hotărârile C.E.D.O. pronunțate în cauze împotriva României în anul 2010, continuând efortul semnificativ al autorilor din cele cinci volume anterioare dedicate aceluiași subiect, însă cu referire la anii 1994-2009.

Elaborată de un colectiv de magistrați pasionați de drepturile omului, dar și preocupați de impactul hotărârilor pronunțate de Curtea de la Strasbourg, lucrarea prezintă pentru început, într-o traducere fidelă din punct de vedere juridic, hotărârile pronunțate de C.E.D.O. în materie civilă și penală în cauze contra României în anul 2010, asigurând, astfel, cunoașterea în detaliu atât a situației de fapt, cât și a problemelor variate de drept analizate de instanța europeană.

În continuare, autorii analizează structurat și sistematic problematica încălcării drepturilor omului în materie civilă și penală, raportându-se atât la jurisprudența anterioară a C.E.D.O., cât și la ultimele comentarii doctrinare publicate în revistele europene de drepturile omului în legătură cu hotărârile studiate, ceea ce conferă lucrării o ținută științifică deosebită.

Rodul acestui demers gnoseologic este nu numai clarificarea problematicii studiate, dar și identificarea autorităților responsabile de încălcarea drepturilor fundamentale constatată de C.E.D.O. De pildă, în cazul jurisprudenței neunitare în materie civilă, autorii constată deopotrivă culpa puterii legiuitoare prin raportare la lipsa de previzibilitate a normei juridice sau la lipsa unor mecanisme prevăzute de lege în vederea unificării practicii, dar și culpa puterii judecătorești care nu a reușit să asigure o practică unitară, afectând astfel încrederea în sistemul judiciar, încredere ce constituie un element esențial al oricărui stat de drept. Privind spre viitor, autorii învederează mecanismul de unificare a practicii prevăzut în noul Cod de procedură civilă, prin intermediul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor probleme de drept.

Forma îngrijită și exprimarea clară a ideilor face ca lucrarea să fie nu numai utilă, dar și o lectură plăcută, constituind un punct de referință în literatura de specialitate consacrată domeniului ocrotirii drepturilor omului.

În concluzie, apreciem că demersul științific al autorilor se concretizează într-un valoros instrument de lucru în domeniul protecției europene a drepturilor omului și a libertăților fundamentale și constituie, alături de cele cinci volume anterioare, o lectură obligatorie pentru

reprezentanții puterii legislative, executive și judecătorești atât până la apariția unor noi coduri, cât și după aceea.

Judecător Mihail Udriou